

De ontwikkeling van adoptiekinderen uit China: een vervolgonderzoek

Gepubliceerd: 03-11-2014 Laatste bijgewerkt: 21-04-2024

Aan de hand van het onderzoek willen we drie onderzoeksvragen beantwoorden. De eerste onderzoeksvraag is gericht op de longitudinale gehechtheidsontwikkeling van adoptiekinderen. Deze studie biedt de mogelijkheid om na te gaan hoe gehechtheid zich...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Familiale aangelegenheden
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON40626

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

De ontwikkeling van adoptiekinderen: een vervolgonderzoek

Aandoening

- Familiale aangelegenheden

Synoniemen aandoening

gehechtheidsproblemen, onveilige gehechtheid

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Leiden

Overige ondersteuning: Onderzoekstoelage (OT) van het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) van de Katholieke Universiteit Leuven (België)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: emotionele problemen, gehechtheid, informatieverwerkingsbias, ouderlijke sensitiviteit

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De belangrijkste onderzoeksvariabele binnen ons onderzoek is gehechtheid. We zijn enerzijds geïnteresseerd in de gehechtheidsontwikkeling bij adoptiekinderen uit China die voor de adoptie naar Nederland in een tehuis of een pleeggezin in China verbleven. Anderzijds willen we ook onderzoeken welke verklarende mechanismen een rol spelen in de (in)stabiliteit van (on)veilige gehechtheid. . De rol van ouderlijke sensitiviteit in de omkeerbaarheid van onveilige gehechtheid en in het ontwikkelen van veilige gehechtheid wordt onderzocht. Verder wordt nagegaan of gehechtheidsgerelateerde informatieverwerkingsprocessen (bijvoorbeeld aandachtsbias en interpretatiebias) een rol spelen in de stabiliteit en verandering van gehechtheid en in de relatie tussen onveilige gehechtheid en (cognitieve kwetsbaarheid voor) emotionele problemen.

Secundaire uitkomstmaten

In het onderzoek richten wij ons op de ontwikkeling van het kind tijdens de eerste 10 jaar na de adoptie (meetmomenten: 2 en 6 maanden na de adoptie en rond 9 jaar). Daarnaast wordt in het onderzoek bestudeerd of er verschillen zijn in de ontwikkeling van kinderen die voor de adoptie in een tehuis versus in een tijdelijk pleeggezin verbleven. Meer bepaald gaat de interesse hierbij uit naar de sociaal-emotionele, mentale en motorische ontwikkeling. Verder

wordt het biofysiologisch functioneren (cortisol, alpha-amylase en slgA) van de kinderen onderzocht. Tot slot wordt er via EEG een meting van hersenactiviteit (frontale asymmetrie in rust en mu) afgenomen om de invloed van adoptie-ervaringen hierop na te gaan en om te onderzoeken of frontale asymmetrie een invloed heeft op de prestatie op de aandachtsbreedte taak (ABT; Bosmans, Braet, Koster, & De Raedt, 2009).

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Een centrale veronderstelling in de gehechtheidstheorie is dat kinderen gedurende hun eerste levensjaar een gehechtheidsrelatie ontwikkelen, gebaseerd op hun interactie met ouders of andere opvoeders. Er is echter weinig bekend over de voorwaarden voor het ontwikkelen van een veilige gehechtheidsrelatie en over de omkeerbaarheid van onveilige gehechtheid wanneer een 'normale' gehechtheidsontwikkeling niet kon plaatsvinden. In deze adoptiestudie worden deze onderwerpen bestudeerd door middel van een *natuurlijk experiment'. De kinderen in deze studie waren tussen de 11 en 16 maanden oud toen ze geadopteerd werden en juist het eerste levensjaar wordt als een belangrijke fase beschouwd voor de ontwikkeling van de eerste gehechtheidsrelatie. Naast de gehechtheidsrelatie met de adoptieouder wordt in deze studie ook cognitieve kwetsbaarheid voor het ontwikkelen van emotionele problemen onderzocht. De gehechtheidstheorie stelt dat de kwaliteit van de ouder-kind relatie van invloed is op het ontwikkelen van een cognitieve kwetsbaarheid voor emotionele problemen. Volgens de gehechtheidstheorie slaan kinderen de ervaringen tijdens interacties met de ouder op in een intern werkmodel, waarin de verwachtingen over de beschikbaarheid van de ouder worden opgeslagen (Bowlby, 1969). Een probleem echter met het interne werkmodel concept is dat het niet duidelijk is hoe gehechtheidsrelaties cognitief gerepresenteerd worden. Recent werd voorgesteld interne werkmodellen te beschouwen als cognitieve schema's die gehechtheidsgerelateerde informatieverwerking sturen (Waters, & Waters, 2006). Uit cross-sectioneel onderzoek blijkt dat deze gehechtheidsgerelateerde informatieverwerkingsprocessen gerelateerd zijn aan gehechtheid en aan psychopathologie. Echter, de rol van deze informatieverwerkingsprocessen in longitudinale stabiliteit van gehechtheid en in de ontwikkeling van psychopathologie is nog niet duidelijk.

Doel van het onderzoek

Aan de hand van het onderzoek willen we drie onderzoeksvragen beantwoorden. De eerste onderzoeksvraag is gericht op de longitudinale gehechtheidsontwikkeling van adoptiekinderen. Deze studie biedt de mogelijkheid om na te gaan hoe gehechtheid zich ontwikkelt bij kinderen bij wie gedurende het eerste levensjaar geen stabiele gehechtheidsontwikkeling kon plaatsvinden, omdat ze toen verbleven in een kindertehuis of tijdelijk pleeggezin in China. Een tweede onderzoeksvraag die hiermee samenhangt, is: *Wat zijn de onderliggende mechanismen in de stabiliteit van (on)veilige gehechtheid?* We willen nagaan of gehechtheidsgerelateerde informatieverwerkingsprocessen (namelijk aandachtsbias en interpretatiebias) een rol spelen in de longitudinale stabiliteit van (on)veilige gehechtheid. Uit recent cross-sectioneel onderzoek blijkt dat gehechtheidsgerelateerde informatieverwerkingsprocessen (aandachtsbias en interpretatiebias) gerelateerd zijn aan gehechtheid (Bosmans et al., 2009, De Winter et al., manuscript in preparation). In voorliggende studie onderzoeken wij of deze informatieverwerkingsprocessen niet alleen cross-sectioneel maar ook longitudinaal geassocieerd zijn aan gehechtheid. Onze derde onderzoeksvraag betreft de ontwikkeling van probleemgedrag en emotionele problemen. We willen onderzoeken of gehechtheidsgerelateerde informatieverwerkingsprocessen (namelijk aandachtsbias en interpretatiebias) een rol spelen in de ontwikkeling van (een cognitieve kwetsbaarheid voor) emotionele problemen en probleemgedrag. Recent onderzoek toonde reeds aan dat er een cross-sectioneel verband bestaat tussen aandachtsbias rond de moeder en psychopathologie (Bosmans, Koster, Vandevivere, Braet, & De Raedt, 2013).

Onderzoekopzet

Deze studie is de derde wave van een longitudinale follow-up studie waarin de ontwikkeling van Chinese adoptiekinderen, die voor de adoptie in een tehuis versus in een tijdelijk pleeggezin verbleven, in kaart wordt gebracht. Deze derde wave bestaat uit een huisbezoek en een bezoek aan de universiteit.

Tijdens het huisbezoek zal de gehechtheidsrepresentatie van het kind in kaart gebracht worden via de Secure Base Script Prompt Word Assessment Task (SBST; Waters & Waters, 2006). Daarnaast zal de kwaliteit van de gezinsrelaties onderzocht worden aan de hand van de Family Interaction Task (FIT, Allen et al., 2003). Verder wordt er een video-opname gemaakt terwijl ouder en kind een bepaalde taak uitvoeren die nadien gebruikt wordt om de sensitiviteit van de ouder te coderen aan de hand van de Emotional Availability Scales (EAS; Biringen, Robinson, & Emde, 2000). Het kind wordt daarnaast gevraagd om een verkorte intelligentietest te maken. Ook de ouder wordt gevraagd om een verkorte intelligentietest te maken. Tot slot vragen we het kind om verschillende vragenlijsten in te vullen, namelijk de Trust subschaal van de People In My Life Questionnaire (vertrouwen in de beschikbaarheid van de gehechtheidsfiguur) (PIML; Cook, Greenberg, & Kusche, 1995), de Children's Response Style Questionnaire - extended (cognitieve kwetsbaarheid voor emotionele problemen) (CRSQ-extended; Verstraeten, Vasey, Raes, & Bijttebier,

2010), de Center for Epidemiological Studies - Depression Scale (emotionele problemen) (CES-D; Radloff, 1977), de Psychological Control Scale van de Youth Self-Report (psychologische controle door ouder) (PCSYSR; Barber, 1996) en de Autonomy Support Scale van de Perceptions of Parents Scale (autonomieondersteuning door ouder) (POPS; Grolnick, Ryan, & Deci, 1991).

Tijdens het labbezoek wordt een balanceertaak en een finger tapping task (FTT; Reitan, 1969) afgenomen om motorische ontwikkeling in kaart te brengen. Daarnaast wordt de lengte, het gewicht, de hoofdomtrek en de oortemperatuur van het kind gemeten. Verder wordt het steunzoekend gedrag van het kind in kaart gebracht via een onoplosbare puzzeltaak. Er worden daarnaast ook enkele speekselsamples bij het kind afgenomen voor en na deze taak om stressreactiviteit (cortisol) in kaart te brengen. De Aandachtsbreedte Taak (ABT; Bosmans et al., 2009) wordt gebruikt om gehechtheidsgerelateerde aandachtsbias in kaart te brengen en aan de hand van een Interpretatiebiastaak wordt gehechtheidsgerelateerde interpretatiebias gemeten. Verder wordt aan de hand van de Stop-Signal Task (Lappin & Eriksen, 1966; Logan & Cowan, 1984; Vince, 1948) de cognitieve controle van het kind onderzocht. Tot slot wordt hersenactiviteit tijdens rust en tijdens het uitvoeren van een taakje gemeten om frontale asymmetrie tijdens rust en mu-activiteit in kaart te brengen. Tussen het huisbezoek en het labbezoek wordt het kind gevraagd om gedurende 7 dagen een online dagboek bij te houden om zicht te krijgen op dagelijkse variaties in gehechtheidappraisals en omgang met de ouders. Aan de ouders wordt gevraagd om twee maal daags gedurende twee opeenvolgende weekenden (zaterdag en zondag) wat speeksel te verzamelen bij hun kind via passieve drooling. Tot slot worden ook enkele vragenlijsten aan de ouders voorgelegd, namelijk een vragenlijst met vragen over de adoptie en over de actuele situatie van de adoptieouders, een vragenlijst naar stressvolle levensgebeurtenissen, een vragenlijst om indiscriminate friendliness (IF, Chisholm et al., 1995) in kaart te brengen en vier items van de Relationship Problems Questionnaire (gedisinhibeerd gedrag) (RPQ, Minnis, Rabe-Hesketh, & Wolkind, 2002), de Parental Efficacy Questionnaire (ouderlijke effectiviteit) (Van Ijzendoorn, Bakermans-Kranenburg, & Juffer, 1999), de Early Adolescent Temperament Questionnaire Revised (temperament van het kind) (EATQ-R; Capaldi & Rothbart, 1992; Nederlandse vertaling: Hartman, 2000), de Child Behavior Checklist (emotionele en gedragsproblemen) (CBCL; Achenbach, 1991), de ouderversie van de Psychological Control Scale van de Youth Self-Report (psychologische controle) (PCSYSR; Barber, 1996) en de ouderversie van de Autonomy Support Scale van de Perceptions of Parents Scale (autonomieondersteuning) (POPS; Grolnick, Ryan, & Deci, 1991). Tot slot wordt aan de leerkracht van het kind de CITO-scores voor rekenen-wiskunde en begrijpend lezen (midden groep 5) opgevraagd.

Inschatting van belasting en risico

De belasting voor de ouders houdt in dat ze enkele vragenlijsten invullen, een verkorte intelligentietest invullen en enkele testjes uitvoeren samen met hun kind. De belasting voor de kinderen bestaat uit het (online) invullen van

vragen en vragenlijsten/het beantwoorden van enkele interviewvragen, het uitvoeren van testjes, het verzamelen van speeksel (samen met de ouder) en het laten registreren van hersenactiviteit via EEG. Uit ander onderzoek van onze afdelingen (in Leiden en Leuven) is gebleken dat deze zaken geen overmatige belasting inhouden voor de deelnemers en risicoloos zijn.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Leiden

Leopold Vanderkelenstraat 32
Leuven 3000
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Leiden

Leopold Vanderkelenstraat 32
Leuven 3000
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Kinderen (2-11 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Het onderzoek gaat om een follow-up studie in een longitudinaal onderzoek. De deelnemers

werden reeds geworven tijdens de eerste wave van het onderzoek (Van den Dries et al., 2010, 2012). De inclusiecriteria die gehanteerd werden voor het werven van de deelnemers, waren de volgende:

- Chinese meisjes
- die tussen de leeftijd van 11 en 16 maand aangekomen zijn in Nederland
- en die geadopteerd werden door een twee-ouder-gezin.

Ons doel is om de 92 gezinnen die deelnamen aan de eerste en tweede wave van het onderzoek, terug te includeren in de derde wave van het onderzoek.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Het exclusie criterium uit de eerste wave van het longitudinale onderzoek (Van den Dries et al., 2010, 2012) had betrekking op hospitalisatie, namelijk:

-kinderen die tijdens de eerste 6 maand na hun aankomst in Nederland gehospitaliseerd werden, konden niet deelnemen aan het onderzoek.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, met invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Preventie

Deelname

Nederland

Status: Werving nog niet gestart

(Verwachte) startdatum: 01-09-2014

Aantal proefpersonen: 92

Type: Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 03-11-2014

Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Leids Universitair Medisch Centrum (Leiden)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL49250.058.14